

**Nota van Antwoord op de zienswijzen van het
ontwerpbeheerplan **bijzondere natuurwaarden**
Meijendel & Berkheide**

Foto: Meervleermuis, Vildaphoto, Rollin Verlinde

Een bijdrage aan het Europese programma Natura 2000

Bevoegde gezagen

Vastgesteld d.d. 26-09-2017

Ministerie van Defensie

Ingestemd d.d. 24-11-2017

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Ingestemd d.d. 17-01-2018

Inhoudsopgave

1	Inleiding en leeswijzer	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Openbare voorbereidingsprocedure van Afd. 3.4 van de Awb	4
1.3	Inspraak	4
1.4	Vervolgprocedure	4
1.5	Leeswijzer	4
2	Beantwoording inspraakreacties	5
2.1	Algemene reacties	5
2.2	Algemene reactie op zienswijze N2000-beheerplan m.b.t. PAS.....	5
2.3	Individuele beantwoording	7
2.3.1	Stichting Leeuwerikfonds	7
2.3.2	Vereniging Vrienden van Wassenaar	7
2.3.3	Stichting Ganzenhoekbos	8
2.3.4	Zienswijze stichting Berkheide -Coepelduynen mede namens stichting Duinbehoud	11
2.3.5	Zienswijze Koninklijke Haagse Golf en Countryclub	20

1 Inleiding en leeswijzer

1.1 Inleiding

In deze nota van Antwoord beantwoorden de minister van Infrastructuur en Waterstaat, de staatssecretaris van Defensie en Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (GS) de zienswijzen op het ontwerp-beheerplan bijzondere natuurwaarden Meijendel en Berkheide. In het ontwerp-beheerplan zijn de Natura 2000 instandhoudingsdoelen uitgewerkt in ruimte en tijd. Daarnaast is het huidige gebruik getoetst aan deze doelen. GS boden dit ontwerp-beheerplan ter inspraak aan, na instemming van de staatssecretaris van Economische zaken de minister van Infrastructuur en milieu en de minister van Defensie, om geïnteresseerden te informeren en kennis te kunnen nemen van reacties op het ontwerp-beheerplan.

1.2 Openbare voorbereidingsprocedure van Afd. 3.4 van de Awb

De inspraakprocedure is aangekondigd met een kennisgeving in het Provinciaal Blad van 26 april 2016, in de Posthoorn editie Scheveningen op 27 april 2016, in Katwijk Speciaal op 26 april 2016 en in de Wassenaarse krant van 28 april 2016. Van 9 mei 2016 tot en met 17 juni 2016 was het mogelijk om het ontwerp-beheerplan in te zien op het Provinciehuis van Zuid-Holland, op het gemeentehuis van de gemeenten Den Haag, Katwijk en Wassenaar, op het ministerie van I&M en via internet. Tijdens deze periode kon iedereen die dat wilde, schriftelijk reageren op de inhoud van het ontwerp-beheerplan.

1.3 Inspraak

Van vijf organisaties zijn zienswijzen ontvangen.

1.4 Vervolgprocedure

Na verwerking van de zienswijzen en een enkele tekstuele verbetering van niet gewichtige juridische aard hebben de minister van Infrastructuur en Waterstaat, de staatssecretaris van Defensie en GS van Zuid-Holland het beheerplan bijzondere natuurwaarden Meijendel en Berkheide vastgesteld. Tegen het besluit tot definitieve vaststelling van het beheerplan is beroep mogelijk bij de rechtbank van het arrondissement waar de gemeente waar u woonachtig bent onder valt. Specifiek gaat het daarbij om die delen van het beheerplan die beschrijven welke activiteiten onder welke voorwaarden vergunningvrij zijn (art. 8.1 lid 2 Wnb). Zie voor de onderverdeling van gemeenten over de verschillende rechtbanken (arrondissementen): www.rechtspraak.nl/organisatie-en-contact/organisatie/rechtbanken.

Het beheerplan bijzondere natuurwaarden heeft een maximale geldigheidsduur van zes jaar en loopt van 2016 - 2022. Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid na deze zes jaar de geldigheid van het beheerplan met zes jaar te verlengen. Er moet dan wel een evaluatie hebben plaatsgevonden waaruit blijkt dat een verlenging gerechtvaardigd is en het opstellen van een nieuw beheerplan niet noodzakelijk is.

1.5 Leeswijzer

Voor het beantwoorden van de zienswijzen zijn in deze nota alle vragen, op- en aanmerkingen, suggesties, adviezen en aanbevelingen opgeschreven. Daarbij is getracht de punten die in de zienswijzen zijn verwoord, zo helder mogelijk samen te vatten en te bundelen. Het antwoord van de ministers en GS is per zienswijze weergegeven. Zienswijzen die hebben geleid tot een

aanpassing van de tekst in het uiteindelijke beheerplan zijn weergegeven onder het kopje “wijziging / aanvulling in definitief beheerplan”.

2 Beantwoording inspraakreacties

2.1 Algemene reacties

Hoe is in het beheerplanproces omgegaan met actualisering van informatie?

Bij het opstellen van een beheerplan wordt een inventarisatie gemaakt van een breed scala aan gegevens, waarbij op dat moment gebruik wordt gemaakt van de meest actuele informatie. Het besluitvormingsproces kan echter lang duren, waardoor het mogelijk is dat in de periode gelegen tussen het opstellen en vaststellen van het beheerplan nieuwe informatie beschikbaar komt. Het is niet wenselijk om gedurende deze periode continue de feitelijke gegevens op basis waarvan analyses worden gedaan en afspraken worden gemaakt, aan te passen. Dit zou onwerkbaar zijn, ook voor belanghebbenden. Daarom is een vast moment bepaald tot wanneer nieuwe gegevens worden gebundeld en betrokken bij het opstellen van het beheerplan. Dit is voor het beheerplan Meijndel en Berkheide het peiljaar 2015, het moment waarop het concept grotendeels gereed was. Dit betekent dat informatie die daarna beschikbaar is gekomen, niet betrokken is en wordt bij het besluit tot vaststelling van het beheerplan, tenzij sprake is van nieuwe (wetenschappelijke) inzichten die het behalen van de Natura 2000-doelen in een nieuw licht zetten, zoals ingeval van het PAS. De meest recente inzichten uit het PAS zijn meegenomen bij de vaststelling van het beheerplan en de meest recente versie van de gebiedsanalyse is als bijlage bijgevoegd. Tevens heeft een update van het beheerplan plaatsgevonden voor de Wet natuurbescherming (Wnb), welke per 1 januari 2017 in werking is getreden. Met de Wnb is ook de gebiedsbescherming van zogenaamde BN-waarden vervallen, voor zover deze niet samen vallen met Natura 2000 doelen. Deze overige bijzondere natuurwaarden (zie par. 3.3.9 beheerplan) genieten wel bescherming op grond van het onderdeel soortbescherming van de Wnb. Voor het overige is niet gebleken van nieuwe relevante informatie van dusdanige aard dat deze moet worden meegenomen bij de vaststelling van het beheerplan.

Om te borgen dat het beheerplan gedurende de looptijd in voldoende mate actueel blijft, vindt na de eerste drie jaar een tussentijdse evaluatie (2020) en voor het einde van de looptijd van het beheerplan (na 6 jaar) een eindevaluatie plaats. Op deze momenten wordt een actueel overzicht van de gegevens verzameld en wordt op basis daarvan een beheerplan voor de tweede periode opgesteld.

2.2 Algemene reactie op zienswijze N2000-beheerplan m.b.t. PAS

Door enkele belanghebbenden zijn zienswijzen ingediend die betrekking hebben op het Programma Aanpak Stikstof (hierna: PAS) en de hiervan onderdeel uitmakende gebiedsanalyse Meijndel en Berkheide inclusief de hierin opgenomen ontwikkeling van de stikstofdepositie en PAS-herstelmaatregelen. Dienaangaande overwogen gedeputeerde staten het volgende.

Het PAS en de beheerplannen lopen ieder hun eigen spoor. Op grond van artikel 2.1, eerste lid, van Besluit natuurbescherming (Bnb) is het PAS aangewezen als een programma als bedoeld in artikel 1.13, eerste lid, onderdeel a, van de Wnb. Artikel 2.1, vierde lid, van het Bnb bepaalt dat de ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu het PAS vaststellen in overeenstemming met de bestuursorganen die voor de in het PAS opgenomen Natura 2000-

gebieden het beheerplan vaststellen. Op de voorbereiding van een besluit tot vaststelling van het PAS is de afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Wnb) van toepassing. Gedurende deze voorbereidingsprocedure kan een ieder zijn zienswijze over het ontwerp-PAS naar voren brengen. Deze zienswijzen kunnen betrekking hebben op de inhoud van het PAS en de hieraan ten grondslag liggende onderzoeken zoals bijvoorbeeld de gebiedsanalyse voor een in het PAS opgenomen Natura 2000-gebied, waaronder de omvang van de stikstofdepositie aan het begin van het tijdvak van het PAS veroorzaakt door factoren binnen en buiten het Natura 2000-gebied en de getroffen of te treffen maatregelen ter vermindering van de stikstofdepositie. Dit betekent dat zienswijzen betreffende het PAS, de hiervan deel uitmakende gebiedsanalyses en de hieraan ten grondslag liggende documenten moeten worden ingediend tijdens de openbare voorbereidingsprocedure tot vaststelling van het PAS.

Indien het PAS definitief is vastgesteld en na een eventuele beroepsprocedure in kracht van gewijsde is gegaan, dan dient het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het opstellen van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied het PAS en daarin opgenomen aspecten voor het betreffende gebied in acht te nemen bij het opstellen van het plan. Dit blijkt uitdrukkelijk uit de Memorie van Toelichting (hierna: MvT) bij de Wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998¹, waarmee destijds het PAS een wettelijke grondslag heeft gekregen. De uitgangspunten die destijds door de wetgever zijn geformuleerd ten aanzien van het PAS en de verhouding van het PAS ten opzichte van beheerplannen voor natura 2000 gebieden zijn met de invoering van de Wnb en het Bnb ongewijzigd gebleven, zoals blijkt uit de Nota van Toelichting bij het Bnb 2. Een en ander volgt ook uit het bepaalde in de artikelen 2.3, tweede lid en 1.13, eerste en vijfde lid, van de Wnb jo. de artikel 2.2, eerste lid, onder e, van de Bnb. Derhalve dienen Gedeputeerde Staten het PAS volledig te volgen bij het op- en vaststellen van beheerplannen voor Natura 2000-gebieden, zo ook bij het beheerplan voor Meijndel & Berkheide.

Het PAS is na een openbare voorbereidingsprocedure per 1 juli 2015 van kracht geworden. Gezien het vorenstaande zal daarom niet inhoudelijk worden ingegaan op de zienswijzen die betrekking hebben op het PAS, maar steeds worden verwezen naar de voorgaande overwegingen. Alleen in het geval een zienswijze betrekking heeft op een stikstofaspect dat geen onderdeel uitmaakt van het PAS, de hieraan ten grondslag liggende gebiedsanalyses en andere documenten, zullen wij inhoudelijk reageren.

¹ Memorie van Toelichting, TK, 2012-2013, 33 669, nr. 3 pag. 3, 18 en 19.

² Nota van Toelichting, Staatsblad 2016, 383, pag. 45, 48, 52 en 53.

2.3 Individuele beantwoording

2.3.1 Stichting Leeuwerikfonds

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
1	Verzoek om de veldleeuwerik als doelsoort op te nemen in het Natura 2000 beheerplan omdat het zowel lokaal als landelijk erg slecht met de soort gaat. Verzoek is om van de uitbreidingsopgave voor grijze duingraslanden (70 ha) in Lentevreugd (Leeuwerikveld) een kerngebied voor deze soort te maken.	De veldleeuwerik is op grond van de Natura 2000-systematiek een 'typische soort' van de duingraslanden, en zodoende een kwaliteitsindicator voor het habitatype grijze duinen (H2130). Maatregelen die (op termijn) leiden tot uitbreiding en verbetering van grijze duingraslanden, zijn dan ook gunstig voor typische (vogel)soorten zoals de veldleeuwerik. Op termijn streven wij naar grijze duingraslanden met een substantiële omvang in Lentevreugd, voor diverse typische soorten waaronder de veldleeuwerik.	Geen wijziging.

2.3.2 Vereniging Vrienden van Wassenaar

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
2	Verzoek om in het Natura 2000-beheerplan de doelstelling voor het Ganzenhoekbos (geleidelijke verhoging [inheems] loofhout, waardoor het op den duur kan worden aangemerkt als habitatype H2180 duinbossen) bij te stellen, en genoeg te nemen met de huidige verdeling tussen loofhout en naaldhout.	In het Natura 2000 aanwijzingsbesluit voor Meijendel en Berkheide zijn twee relevante doelstellingen opgenomen voor de duinbossen: behoud van omvang en kwaliteit van de droge duinbossen (H2180 subtype A) en behoud omvang en verbetering kwaliteit van de binnenduinrandbossen (H2180 subtype C). Geleidelijke ontwikkeling van het Ganzenhoekbos naar een gemengd duinbos met een groter aandeel inheems loofhout geeft invulling aan deze beide doelstellingen. De grootte van Ganzenhoekbos is ca. 45 ha. De geleidelijke ontwikkeling naar op lange termijn enkele tientallen hectare gemende duinbossen in het Ganzenhoekbos draagt bij aan op het niveau van het gehele Natura 2000-gebied behouden van de omvang van de duinbossen, en het verbeteren van de kwaliteit van de binnenduinrandbossen. Deze doelstellingen en maatregelen bieden overigens nog steeds ruimte voor een substantieel aandeel naaldhout in het Ganzenhoekbos. Voor de Natura 2000-	Geen wijziging.

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
		doelstellingen is van belang dat inheemse loofboomsoorten op lange termijn in 25-30 ha overheersen in de boomlaag van het Ganzenhoekbos, maar ook daar is nog ruimte voor een aandeel aan naaldhout. De huidige verdeling van loofhout en naaldhout bestendigen past niet bij de natuurlijke ontwikkeling van dit duinbos noch bij de invulling van de Natura 2000 doelstellingen voor de droge en binnenduinrandduinbossen. Door de geleidelijke ontwikkeling van het Ganzenhoekbos wordt het natuur- en recreatiegebied op een verantwoorde wijze behouden.	

2.3.3 Stichting Ganzenhoekbos

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
3	Aanbevelingen om in het beheerplan:		
3a	Een expliciete afweging op te nemen van enerzijds het behalen van natuurdoelen en anderzijds de daarbij behorende menselijke geneugten zoals recreatie en cultuurhistorische beleving. Aangezien de doelstelling van het beheerplan juist is om hiertussen een balans te vinden. Aanbeveling is om een paragraaf op te nemen waarin de voorgestelde natuurmaatregelen worden afgewogen aan de kwaliteit van leven (menselijke beleving; zoals recreatie, genot van natuurschoon)	De biodiversiteit is van essentieel belang voor de kwaliteit van leven. Daarom is voor het Natura 2000 gebied in het aanwijzingsbesluit aangegeven welke doelen in stand gehouden dienen te worden. Bij de uitwerking van de beheervisie en vervolgens (concrete) maatregelen is door een goede afstemming met betrokken partijen (beheerders, gemeenten, waterschappen, deskundigen) rekening gehouden met de recreatieve en cultuurhistorische waarden van het gebied, waar mogelijk worden deze ook versterkt in samenhang met de natuurmaatregelen. Hiervoor is geen aparte expliciete afweging opgenomen. Recreatief gebruik van het gebied en onderhoud noodzakelijk voor cultuurhistorische waarden zijn wel expliciet aan de natuurdoelen (en hiervoor benodigd beheer) getoetst. Deze toetsing is opgenomen in hoofdstuk 7 van het beheerplan. Daarbij is, waar nodig, door maatregelen een goede balans tussen natuurdoelen en menselijk gebruik nagestreefd. Op grond hiervan zijn wij van mening dat er een goede en zorgvuldige	Geen wijziging.

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
		afweging is gemaakt tussen natuurdoelen en maatregelen en het menselijk gebruik van het gebied. Een aanvullende afweging heeft geen toegevoegde waarde.	
3b	<p>Vast te leggen hoe de voortdurende aandacht voor een goede afweging van natuurwaarden en van menselijk gebruik van het gebied tot in lengte van jaren zal worden gewaarborgd. Om dit te bereiken zijn afspraken en maatregelen gewenst op twee gebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organisatie van de borgingsfunctie, en; - specificatie van het proces van evaluatie 	<p>Bij het beheerplanproces zijn en worden diverse belanghebbende partijen betrokken (zie hiervoor bijlage 7 van het beheerplan). Op deze wijze wordt een beheerplan goed voorbereid, (tussentijds) geëvalueerd en bijgesteld. Een goede afweging tussen menselijk gebruik en natuurwaarden is hier onderdeel van. Zoals ook genoemd onder 3a is hier in de visie (hoofdstuk 4) aandacht voor, daarnaast is een expliciete toetsing van menselijk gebruik aan natuurdoelen (hoofdstuk 7) opgenomen en zijn aandachtspunten/randvoorwaarden voor menselijk gebruik naar de toekomst toe (hoofdstuk 9) uitgewerkt. Hiermee is de genoemde afweging geborgd. Deze onderdelen worden in samenspraak met belanghebbende partijen ook (tussentijds; na 3 jaar, en na 6 jaar) geëvalueerd, en zo nodig bijgesteld, waarmee het proces van evaluatie geborgd is.</p>	Geen wijzigingen
3c	<p>Tekstvoorstellen op te nemen waaruit blijkt dat het Ganzenhoekbos blijft bestaan als gemengd bos, meer specifiek:</p>	<p>De tekst in het beheerplan wordt aangepast om de indruk weg te nemen dat het specifieke doel is om alle naaldbomen te verwijderen. Zie de antwoorden onder 3c1, 3c4, 3c5, 3c8, 3c9 en 3c10. Natuurlijke verjonging van het bos, met een groter aandeel aan inheemse loofhoutsoorten, wordt met bosonderhoud gefaciliteerd om het bos voor natuur- en recreatiewaarden te behouden. Daarover is ook afstemming geweest tussen de natuurbeheerder en de stichting Ganzenhoekbos.</p>	
3c1	<p>- blz. 36, laatste alinea: vervang 'loofbos' door 'gemengd loof- en naaldbos, met in acht neming van de recreatieve waarden'.</p>	<p>Wij gaan er vanuit dat u op pagina 38 doelt. Wij vervangen de zin "<i>Dit bos wordt op termijn omgevormd naar een meer natuurlijk loofbos</i>" door "<i>Dit bos wordt op termijn omgevormd naar meer natuurlijk duinbos</i>"</p>	"loofbos" wordt vervangen door "duinbos"
3c2	<p>- blz. 65, in de eerste alinea, onder de kop H2180 Duinbossen: vervang "een deel van de duinbossen" door "de duinbossen"</p>	<p>De huidige tekst is correct, geen tekstwijziging</p>	Geen wijziging

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
3c3	- blz. 65, in de eerste alinea, onder de kop H2180 Duinbossen: verwijder "(nog) niet".	De intentie is dat op termijn een groter deel van de duinbossen kwalificeert, geen tekstwijziging	Geen wijziging
3c4	- blz. 65, in de eerste alinea, onder de kop H2180 Duinbossen: vervang "overwegend naaldbossen" door 'gemengde loof- en naaldbossen'.	De huidige aanwezigheid van loofbomen wordt inderdaad niet benoemd. De tekst wordt gewijzigd, zodat de feitelijke situatie wordt benoemd: " <i>Het betreft naaldbossen en gemengde loof- en naaldbossen zoals...</i> "	"overwegend naaldbossen" vervangen door "naaldbossen en gemengde loof- en naaldbossen"
3c5	- blz. 65, in de eerste alinea, onder de kop H2180 Duinbossen: Verwijder de zin die begint met "Omvormingsbeheer".	"Omvormingsbeheer" legt niet het juiste accent. De tekst van blz. 65 wordt gewijzigd in " <i>Het beheer zoals dat plaatsvindt in de Ganzenhoek, waarbij het aandeel van (inheems) loofhout geleidelijk wordt verhoogd met behoud van een aandeel gezonde naaldbomen, zal er toe leiden...</i> "	Ja, zie tekstaanpassing.
3c6	- blz. 65, in de alinea onder de kop beschrijving habitatype: In de eerste regel van deze alinea, na het woord 'loofbossen' voeg toe 'en gemengde naald- en loofbossen'.	Het betreft hier de beschrijving van het habitatype zoals landelijk gedefinieerd, waarbij sprake is van dominantie van inheemse loofhoutsoorten. Daarom staan deze niet in de beschrijving van het Natura 2000 habitatype. Geen tekstwijziging	Geen wijziging
3c7	- blz. 65, in de alinea onder de kop Beschrijving habitatype: vervang de zin die begint met 'Bossen' door 'Ook gemengde naald- en loofbossen kunnen hiertoe worden gerekend.	Zie tekstwijziging bij 3c6	Geen wijziging
3c8	- blz. 66, in de alinea onder de kop Actuele verspreiding en kwaliteit H2180A duinbossen (droog): verwijder de zin die begint met 'Om te vormen'.	De bedoelde zin is een toelichting op de kaart. De zin wordt vervangen door " <i>Gemengde naald- en loofbossen met een dominantie van naaldbomen zijn niet opgenomen op de kaart, hier wordt in de visie (hoofdstuk 4) op ingegaan</i> "	Ja, zie tekstaanpassing.
3c9	- blz. 112, in de derde bullet onder de kop Wat is hiervoor nodig: vervang "loofbossen" door 'loof- en naaldbossen'	De zin " <i>Geleidelijk omvormingsbeheer van naaldbossen richting (gemengde) loofbossen, met name in deelgebied Ganzenhoek liggen hiervoor kansen</i> " wordt vervangen door " <i>Geleidelijk omvormingsbeheer van naaldbossen richting duinbossen met een dominantie van loofhout,</i> "	Ja, zie tekstaanpassing.

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
		<i>met name in deelgebied Ganzenhoek liggen hiervoor kansen</i> ” Waarbij wij opmerken dat ook binnen duinbossen ruimte blijft voor een aandeel naaldhout. De omschrijving Regulier beheer in tabel 5-1 onder H2180 duinbossen wordt met voorgaande tekst in lijn gebracht.	
3c10	- blz. 112, in de derde bullet onder de kop Wat is hiervoor nodig: Voeg toe: 'Hierbij dient de recreatieve functie van dit bos bewaard te blijven'.	Voor de bedoelde passage, onder ambitie lange termijn, voegen wij de volgende zin toe: <i>“Deze bossen en landschappelijke overgangen vertegenwoordigen tevens een belangrijke recreatieve waarde”</i>	Ja, zie tekstaanpassing.

2.3.4 Zienswijze stichting Berkheide -Coepelduynen mede namens stichting Duinbehoud

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
4	Beide stichtingen vragen aandacht voor de volgende zaken:		
4a	In paragraaf 3.2.2 en verder wordt gesteld dat de habitattypen in Meijendel & Berkheide vrijwel allemaal in goede kwaliteit zijn, dat is niet juist, diverse habitattypen zijn matige tot slechte kwaliteit, soms is de kwaliteit onbekend.	De aangehaalde passages gaan over slechts een onderdeel van de kwaliteit van de habitattypen, namelijk het onderdeel vegetatietypen. Op grond van de vegetatietypenkaart is beschreven dat de kwaliteit van vegetaties van o.a. H2120 witte duinen overwegend goed is. Dit is zowel voor H2120 als de andere aangehaalde habitattypen correcte informatie. De totale kwaliteit van habitattypen wordt, naast vegetatietypen, bepaald door typische soorten, abiotiek, structuur en functie. In de syntheses Tabellen (zoals Tabel 3-4) is per habitatype per deelgebied een oordeel gegeven van de kwaliteit waarin al deze aspecten zijn meegewogen. Ter verduidelijking dat vegetatietypen één van de (vier) aspecten van het onderdeel kwaliteit is, nemen wij onder het kopje “Actuele kwaliteit” per habitatype een verduidelijkende zin op: <i>“Het totale kwaliteitsoordeel is opgebouwd uit vier onderdelen: vegetatietypen, typische soorten, abiotiek, en structuur en functie. In onderstaande alinea’s worden deze onderdelen stuk voor stuk beschreven. In de syntheses tabel is een integraal oordeel gegeven over de kwaliteit van het</i>	Ja, zie tekstaanpassing

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
		<i>habitatype per deelgebied in Meijndel & Berkheide</i>	
4b	In paragraaf 3.3.9 en verder wordt vermeld dat in 2016 de bescherming van zogenaamde BN-waarden komt te vervallen. Wij vinden dat hiermee onrecht gedaan wordt aan de noodzaak ook op nationaal en provinciaal niveau natuurwaarden te beschermen waarvan de bescherming niet reeds op grond van Europese regelgeving noodzakelijk is. Wij zijn van mening dat de 'vertaling' van de oorspronkelijke aanwijzing van Berkheide als beschermd natuurmonument in het beheerplan onvoldoende is. Met name het aspect natuurschoon krijgt ten onrechte geen aandacht.	De provincie heeft de voormalige BN-waarden, voor zowel ze niet (volledig) overlappen met Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen, verder uitgewerkt. Meer informatie hierover is opgenomen in bijlage 9 van het beheerplan. De uitwerking is de interpretatie van de provincie Zuid-Holland van deze BN-waarden conform een vastgestelde systematiek. Daarbij is dus rekening gehouden met de wijze waarop natuurlijke schoonheid van het landschap in Natura 2000 waarden is uitgedrukt. Wij zijn van mening dat er gegeven het wettelijk kader een zorgvuldige afweging en uitwerking heeft plaatsgevonden.	Geen wijzigingen.
4c	De ambities voortkomend uit de visie, zoals deze in tabel 4.1. zijn verwoord, zouden meer expliciet als uitwerking van de instandhoudingsdoelstellingen moeten worden vastgesteld, zoals dit ook in beheerplannen voor andere Natura 2000-gebieden in de duinen van Zuid-Holland is gebeurd.	De visie geeft de koers voor de langere termijn weer en bevat daarbij een kwantitatieve uitwerking van de instandhoudingsmaatregelen voor de lange termijn. De teksten in het beheerplan worden hierop verduidelijkt. Zo wordt het kopje per habitatype "Ambitie lange termijn" vervangen door "Instandhoudingsdoelen lange termijn" en wordt in de tabellen per habitatype, zoals tabel 4.2, deze formulering ook vervangen door "ISHD lange termijn". Daarnaast willen wij de mogelijkheid scheppen om projecten die op de lange termijn nodig zijn voor het bereiken van de instandhoudingsdoelen reeds eerder te realiseren (indien de mogelijkheid zich voor doet). Hiertoe nemen wij de volgende zin op in paragraaf 5.3: <i>"Mochten maatregelen, die nodig zijn voor het op lange termijn bereiken van de instandhoudingsdoelen (zoals beschreven in paragraaf 4.2) reeds gerealiseerd kunnen worden in de eerste beheerplanperiode, dan dienen deze maatregelen, nader uitgewerkt, eveneens als instandhoudingsmaatregelen beschouwd te worden. Ook voor deze maatregelen dient bezien te worden in hoeverre een vergunningprocedure voor de Wnb</i>	Ja, in paragraaf 4.3 wordt "Ambitie lange termijn" vervangen door "instandhoudingsdoelstellingen lange termijn" Toevoeging van tekst aan paragraaf 5.3.

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
		<i>noodzakelijk is</i> ".	
4d	In paragraaf 4.2.2. wordt op blz. 106 onderkend, dat voor het behoud en herstel van het open duinlandschap het niveau van de atmosferische stikstofdepositie structureel af moet nemen. Aangenomen wordt dat deze depositie in 2030 structureel lager zal zijn, zodat de huidige forse overschrijding van de kritische depositiewaarden voor diverse habitattypen niet meer plaats zal vinden. Deze aanname is niet juist en in strijd met meetgegevens van Meetnet Ammoniak Nederland (MAN) die juist aangeven dat er vanaf 2005 een stijging van de ammoniakdepositie heeft plaatsgevonden. Deze foutieve aanname dient o.i. te worden aangepast. Ook dienen hieraan bij de toetsing van de stikstofdepositie in paragraaf 7.4.6 de juiste consequenties te worden verbonden.	In het beheerplan sluiten wij aan bij de meest recente stand van kennis over de ontwikkeling van de stikstofdepositie zoals uitgewerkt in het PAS. Zie paragraaf 2.2 van deze Nota van Antwoord.	Geen wijziging.
4e	In paragraaf 4.2.2 wordt beschreven dat het stimuleren van intensivering van de betreding in het Vlaggeduin een maatregel is die mogelijk effectief kan zijn voor het behoud van het zeedorpenlandschap. Echter de laatste jaren hebben zandverstuivingen in het Vlaggeduin een grote vorm aangenomen. Ruim 30% van het gebied bestaat nu uit verstuivingen en dit neemt nog steeds toe. Voorzichtigheid met het stimuleren van betredingsintensivering is voorshands dan ook geboden.	De schaal en de snelheid van de zandverstuivingen in het Vlaggeduin is inderdaad een aandachtspunt, wij volgen deze ontwikkeling ook in samenspraak met de terreinbeheerder Staatsbosbeheer. Wij nuanceren de alinea "zeedorpengebruik" door de volgende zin aan te passen: <i>"Dit kan in beginsel door in huidige afgesloten terreindelen weer (deels) mensen toe te laten, waarbij kwetsbare gebiedsdelen (zoals delen nabij zandverstuivingen) worden ontzien"</i>	Ja, zie tekstaanpassing
4f	De ambitie voor habitattypen H2190A, H2190B en H2190D in paragraaf 4.3.6 t/m 4.3.8 voor de lange termijn zijn o.i. onvoldoende als uitwerking van de instandhoudingsdoelstelling voor habitatype H2190 vochtige duinvalleien. De kansen voor toekomstige innovaties in de drinkwater-productietechniek waardoor meer ruimte ontstaat voor natuurlijke vochtige duinecosystemen – zoals geschetst in paragraaf 4.2.5 – worden hier onvoldoende onderkend en te weinig ruimte geboden. De afspraken over herstel van de valleien Bendel en Dichtedel als doelstelling voor de eerste	Kansen voor toekomstige innovaties zijn in dit stadium nog onvoldoende concreet om verder uit te werken. In (tussentijdse) evaluaties en volgende rondes van het beheerplan (2 ^e en 3 ^e beheerplanperiode) zullen wij op dit aspect specifiek bezien in samenspraak met relevante partijen (zoals Dunea) of hier meer zicht op is en dit zo mogelijk concreet uitwerken in ambities en concrete maatregelen voor verdere ontwikkeling van het habitatype H2190 vochtige duinvalleien. Met betrekking tot de genoemde herstelprojecten in de eerste	Ja, toevoeging herstelproject Dichtedel aan paragraaf 4.3.8

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
	<p>planperiode zijn bovendien onvoldoende concreet benoemd en vastgelegd.</p>	<p>beheerplanperiode voegen wij bij (sub)habitatype H2190B vochtige duinvalleien (kalkrijk) herstelproject "Dichtedel" toe als onderdeel van het herstelproject "Bendel / Dichtedel" . Dit leidt tot uitbreiding van het habitatype H2190B in het deelgebied Valleien en duinen midden Berkheide.</p> <p>Wat betreft de uitwerking van de afspraken van het herstel van vochtige duinvalleien geldt dat de provincie voor nadere uitwerking en uitvoering van de maatregelen nog, binnen de genoemde kaders in het beheerplan, specifieke afspraken maakt met de betreffende terreinbeheerder(s). Van belang voor de uitwerking van de doelstellingen is dat in het beheerplan informatie is opgenomen over de ontwikkeling van de kwaliteit en omvang van de (sub)habitattypen per deelgebied per planperiode. Wij zijn van mening dat de doelstellingen hiermee voldoende concreet zijn gemaakt.</p>	
4g	<p>De beheermaatregelen in de eerste beheerplanperiode van 6 jaar die zijn vermeld in paragraaf 5.2. betreffen alle reguliere beheermaatregelen die al decennia lang worden uitgevoerd en die de verslechtering niet hebben kunnen tegenhouden. De aanvullende maatregelen zoals genoemd in paragraaf 5.3 betreffen maatregelen die grotendeels al zijn uitgevoerd en gefinancierd in het kader van mitigatie voor verhoogde uitstoot van stikstof door de haven van Rotterdam. Daarnaast zijn de aanvullende maatregelen in het Vlaggeduin mitigerende maatregelen voor de verhoogde stikstofdepositie ten gevolge van het gebruik van de Cantineweg ten gevolge van het gebruik van de Cantineweg als hoofdonthoudingsroute. Deze maatregelen zijn naar onze mening niet op te voeren als aanvullende maatregelen. Buiten de hierboven genoemde aanvullende maatregelen vindt er geen aanvullend beheer plaats. De uitgevoerde maatregelen hebben tot nu toe nog geen verbetering</p>	<p>In het beheerplan sluiten wij, voor wat betreft instandhoudingsmaatregelen die gerelateerd zijn aan stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten, aan bij de meest recente stand van kennis zoals uitgewerkt in het PAS. Zie paragraaf 2.2 van deze Nota van Antwoord.</p>	Geen wijziging.

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
	opgeleverd. Grote vraagtekens zetten wij dan ook bij de opmerking dat deze reguliere en aanvullende maatregelen de goede staat van instandhouding van de beschermde habitattypen garandeert.		
4h	Paragraaf 6.4; een handhavingsplan dient o.i. een integraal onderdeel van een beheerplan te zijn. Voor Meijendel en Berkheide is dat handhavingsplan nog niet gereed. Er wordt alleen vermeld, dat dit wordt opgesteld onder regie van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Er wordt zelfs niet vermeld wanneer dit handhavingsplan klaar moet zijn (zie ook paragraaf 7.3.4)	<p>In het beheerplan staan specifieke aandachtspunten voor handhaving. Die aandachtspunten gelden vanaf het moment dat het plan is vastgesteld.</p> <p>De provincie Zuid-Holland kiest er voor om een afzonderlijk handhavingsplan te maken. De tekst wordt op dat punt wel verduidelijkt, dwz de tekst ‘. In dit nog op te stellen handhavingsplan worden de maatregelen en afspraken tussen de diverse handhavende organisaties nader uitgewerkt en vastgelegd. Belangrijk aandachtspunt daarbij is de wederzijdse toewijzing van bevoegdheden voor adequate handhaving.’</p> <p>Wordt vervangen door:</p> <p><i>samen met handhavingspartners. Basis voor het handhavingsplan is een programmatische aanpak met een zogenaamde plan-do-check-act cyclus. Dat maakt het mogelijk om in de aanpak bij te sturen als de (controle)bevindingen daarom vragen.</i></p> <p><i>Inzet is samenwerkingsverbanden aan te gaan met alle betrokken toezichthoudende instanties in de duingebieden, om vervolgens op gezette tijden een gezamenlijk toezichtprogramma op te stellen. Belangrijk aandachtspunten zijn wederzijdse toewijzing van bevoegdheden en de relatief complexe informatie op een eenvoudige wijze beschikbaar te maken voor toezichthouders. In dit nog op te stellen handhavingsplan worden de maatregelen en afspraken tussen de diverse handhavende organisaties nader uitgewerkt en vastgelegd.</i></p>	Ja, zie tekstaanpassing
4i	In paragraaf 7.3.1 wordt op blz. 151 over het steken van helm opgemerkt; “mits dit gebeurd op basis van een ecologisch protocol. Dit protocol wordt één jaar na het van kracht worden van het beheerplan verstuurd ter	<p>Wij zullen de tekst over de voorwaarde in paragraaf 7.3.1 verduidelijken:</p> <p><i>“Steken van helm vindt plaats op grond van een ecologisch werkprotocol. Uitgangspunt voor dit protocol is dat populatie effecten als gevolg van</i></p>	Ja, zie tekstaanpassing

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
	beoordeling". Ons is niet duidelijk hoe je op basis van een protocol waarvan je de inhoud nog niet weet, en dat blijkbaar nog gemaakt moet worden, kan beoordelen dat iets geen effect heeft.	<i>beschadigen, vernielen en verstoren van typische soorten van het witte duin (vaatplanten, reptielen, vogels), kwaliteitsverlies van het habitatype (vegetatietypen, kenmerken van structuur en functie) en oppervlakteverlies van het habitatype worden voorkomen."</i>	
4j	In paragraaf 7.3.1 punt 6 (blz. 155) wordt gesteld dat het baggeren en schonen van de randsloot Lentevreugd wordt meegenomen bij de jaarlijkse schouw. Wij verzoeken u hierbij op te nemen dat dit na het einde van het broedseizoen (15 augustus) moet plaats vinden. Nu gebeurt dit regelmatig binnen het broedseizoen en leidt dit tot verstoring van de hier aanwezige waardevolle broedvogels	De door u genoemde verstoring is niet van invloed op instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Meijendel & Berkheide. Zodoende is de inhoud van paragraaf 7.3.1 correct weergegeven. Echter wij zullen uw signaal doorgeven aan de betreffende beheerder (relevant voor het werken binnen de kaders van de Flora- en faunawet / soortbescherming).	Geen wijziging.
4k	In paragraaf 7.3.2 is ten aanzien van de drinkwaterwinning en beheer de dimensionering van vergunningvrij regulier beheer niet 'SMART' (genoeg) beschreven. De gedragscode voor waterwinbedrijven biedt enige houvast, maar de gedragscode 'Werken in en op Dunea terreinen' is niet bekend. Goede toetsing is dan ook niet mogelijk.	De gedragscode 'Werken in en op Dunea terreinen' is een concrete uitwerking van hoe zorgvuldig met de natuurwaarden (maar ook cultuur- en archeologische waarden) dient te worden omgesprongen tijdens (beheer)werkzaamheden, gespecificeerd naar alle mogelijke beheermaatregelen die voorkomen in het duin. Deze werkzaamheden zijn in hoofdstuk 2 van 'Werken in en op Dunea terreinen' concreet uitgewerkt. Hierin is ook beschreven in welke gevallen het om projectmatige werkzaamheden gaat, en dus niet om regulier beheer en onderhoud in het kader van drinkwaterwinning en -beheer (zoals beoordeeld in de toetsing van huidig gebruik). Regulier beheer en onderhoud is getoetst in het beheerplan en, met inachtneming van de voorwaarden, vrijgesteld (categorie 2b).	Voor een goed inzicht in hoe natuurvriendelijk wordt gewerkt op Dunea terreinen nemen we de gedragscode werken in en op Dunea terreinen op in de bijlage van het beheerplan.
4l	Het niet toetsen van illegaal gebruik (paragraaf 7.3.4) is niet acceptabel. Toezicht en handhaving zijn een normaal onderdeel van het natuurbeheer; (gebrek aan) effectiviteit van handhaving moet worden beoordeeld. Een handavingsplan moet als bijlage in het beheerplan worden opgenomen.	Niet toegestane activiteiten worden niet getoetst aan de instandhoudingsdoelen, er is dan ook geen intentie om deze activiteiten te toetsen en vrij te stellen van vergunningplicht voor de Wnb. Wel benoemen wij knelpunten als gevolg van niet toegestane activiteiten. Bij de toetsing van recreatief gebruik benadrukken wij het belang van	Geen wijziging.

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
		<p>naleving van (bestaande) toegangsregels en bepalingen, en nadere uitwerking van de naleving hiervan in een aansluitend op het Natura 2000-beheerplan op te stellen toezicht- en handhavingsplan. In het beheerplan zijn op dit punt specifieke knelpunten genoemd, inclusief bijbehorende maatregelen die nader worden uitgewerkt in het toezicht- en handhavingsplan. In de (tussentijdse) evaluatie beoordelen wij of deze tot afdoende resultaat hebben geleid, zo nodig vindt bijsturing plaats.</p> <p>Voor wat betreft het handhavingsplan als onderdeel van het Natura 2000-beheerplan verwijzen wij naar het antwoord op zienswijze 4h.</p>	
4m	<p>Recreatief gebruik van het strand in paragraaf 7.4.3; verschillende onderzoeken hebben aangetoond, dat strandbebouwing een negatief effect heeft op landinwaarts gelegen aangewezen Natura 2000-doelen, met name wat betreft habitatype H2120 witte duinen, zowel bij alleen zomerbebouwing als bij jaarrondbebouwing. Deze strandbebouwing voor Meijendel en Berkheide vindt plaats in Wassenaar, Zuid-Meijendel en Noord-Berkheide. In Katwijk beperkt zich de bebouwing (nu nog) tot één zomerpaviljoen, 13 strandhuisjes en de zomerbebouwing van de kustzeilvereniging Skuytevaart. In Wassenaar staan een viertal zomerpaviljoens en de politiepост. Door de enigszins beperkte schaal van de huidige bebouwing zijn de negatieve effecten beperkt. Maar er zijn plannen voor uitbreiding. Naar onze mening is het noodzakelijk dat de huidige bebouwing limitatief moet worden omschreven en vastgelegd en plannen voor nieuwe strandbebouwing expliciet worden getoetst aan de Natuurbeschermingswet</p>	<p>In de toetsing van de (huidige) strandbebouwing aan de Natura 2000-instandhoudingsdoelen is de laatste stand van kennis betrokken. In de visie (paragraaf 4.2.1) is het beheerplan duidelijk over nieuwe (permanente) barrières voor de kust; die zijn nadelig voor de benodigde verstuivingsdynamiek in en achter de zeereep ten behoeve van de instandhoudingsdoelen en zodoende ongewenst.</p> <p>Ter verduidelijking van het getoetste (en onder voorwaarden vrijgestelde) recreatieve gebruik van het strand, voegen wij een bijlage toe aan het beheerplan met luchtfoto's ten tijde van de peildatum. Hierop is (ruimtelijk) zichtbaar welke strandbebouwing beschreven en getoetst is in het beheerplan</p>	<p>Ja, toevoeging bijlage 10 Kaartbijlage strandbebouwing</p>
4n	<p>In paragraaf 7.4.5 wordt het verkeer op de Cantineweg aangemerkt als bestaand gebruik. Dit gebruik van de Cantineweg als hoofdontsluitingsweg is de afgelopen 10 jaar illegaal geweest. Dankzij kunstgrepen van de</p>	<p>De in het beheerplan beschreven en getoetste vormen van verkeer in en rond het Natura 2000-gebied betreffen (ten tijde van de genoemde peildatum voor het huidige gebruik; 1 januari 2015) in alle gevallen</p>	<p>Geen wijziging.</p>

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
	<p>gemeente Katwijk hoefde er niet gehandhaafd te worden. Maar het was illegaal en het kan niet zo zijn, dat een illegale situatie wordt opgevoerd als bestaand gebruik. We maken hiertegen dan ook ernstig bezwaar. Dat deze illegale ontsluitingsweg is opgenomen in de berekening van Aerius voor de autonome depositie, zoals uit de tekst is op te maken, is onterecht omdat het ingaat tegen het beginsel van een betrouwbare overheid. In paragraaf 7.4.6 op blz. 209 staat onder 'conclusie' dat bestaande activiteiten binnen en buiten Meijendel en Berkheide (zoals de Cantineweg) die leiden tot stikstofdepositie in het gebied, en opgenomen zijn in deze paragraaf, middels dit Natura 2000-beheerplan vergunningvrij zijn. Dit is voor wat betreft de illegale ontsluiting van de Cantineweg een meer dan curieuze gang van zaken waar wij ernstig bezwaar tegen hebben.</p>	<p>toegestane vormen van gebruik. Met betrekking tot Aerius (onderdeel van het PAS) verwijzen wij naar paragraaf 2.2</p>	
4o	<p>In paragraaf 7.4.6 wordt t.a.v. de stikstofdepositie voortdurend uitgegaan van de gemiddelde depositie voor het gehele gebied. Daarbij wordt gesteld dat in 2030 de gemiddelde depositie tot onder de kritische depositiewaarden (KDW) zal zijn gedaald. Waarmee wordt gesuggereerd dat het stikstofprobleem dan is opgelost. Maar ook dan zal de stikstofdepositie in zeer grote waardevolle delen van Meijendel en Berkheide nog ver boven de KDW zijn. We verwijzen hierbij ook naar onze opmerkingen bij paragraaf 4.2.2.</p>	<p>Paragraaf 7.4.6 geeft een samenvatting weer van de uitkomsten van de PAS gebiedsanalyse (bijlage 5 beheerplan). In de PAS gebiedsanalyse is gedetailleerder gekeken dan de gemiddelde depositie. In het beheerplan sluiten wij aan bij de meest recente stand van kennis over de ontwikkeling van de stikstofdepositie zoals uitgewerkt in het PAS. Zie paragraaf 2.2 van deze Nota van Antwoord.</p>	Geen wijziging.
4p	<p>In paragraaf 7.4.6 wordt gesteld dat de problematiek van de stikstofdepositie geen onderdeel uitmaakt van het beheerplan en wel omdat dit primair zou zijn geregeld in de PAS. Hiertegen willen wij ons verzetten. In de PAS gebiedsanalyse en herstelplannen wordt voortdurend met betrekking tot deze depositieproblematiek verwezen naar het beheerplan. De maatregelen die in de PAS worden aanbevolen, moeten</p>	<p>Zie paragraaf 2.2 van deze Nota van Antwoord.</p>	Geen wijziging.

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
	<p>binnen het beheerplan worden uitgevoerd. Het is dus een wezenlijk onderdeel van het beheerplan. Het kan niet zo zijn, dat de PAS verwijst naar het beheerplan en het beheerplan verwijst naar de PAS. Wij zijn van mening dat het (ontwerp) beheerplan op belangrijke punten door (extra) beheermaatregelen een belangrijke bijdrage hoort te leveren aan het bestrijden van de negatieve gevolgen van de tot op heden voortdurende te hoge stikstofdepositie in de afgelopen tientallen jaren. De conclusie in de gebiedsanalyse dat extra beheer ook op de langere termijn voldoende is om instandhoudingsdoelen te realiseren is echter aantoonbaar onjuist. De stikstofdepositie moet in de komende jaren omlaag, in ieder geval tot onder de kritische depositiewaarden, om aan de EU-verplichtingen met betrekking tot duinhabitats in Nederland te kunnen voldoen</p>		
4q	<p>De evenementen in paragraaf 7.4.10 zijn acceptabel mits bij de hete luchtballonnen opstijgplaats op sportpark Nieuw-Zuid wordt vermeld dat de luchtballonnen niet over het Natura 2000-gebied mogen varen. Verder kunnen andere (grote) evenementen wel degelijk een significant negatief effect hebben. We zouden dan ook opgenomen willen zien, dat die expliciet, individueel getoetst moeten worden.</p>	<p>Voor hete luchtballonnen gelden dezelfde randvoorwaarden als voor andere vormen van (laag)vliegen zoals beoordeeld in paragraaf 7.3.9. Wij nemen hiertoe een verwijzing op naar deze paragraaf.</p> <p>In het beheerplan is een specifieke lijst aan evenementen in en rond het Natura 2000-gebied beschreven en getoetst aan de instandhoudingsdoelen. In het beheerplan (paragraaf 7.4.10) is reeds de onderstaande formulering opgenomen: <i>“Evenementen die ten opzichte van het reguliere recreatieve gebruik tot aanvullende verstoring / risico's op significant negatieve effecten kunnen leiden, dienen hierdoor specifiek aan de Wnb getoetst te worden in het kader van een vergunningprocedure.”</i> Hierdoor sluit het beheerplan reeds aan bij uw verzoek.</p>	<p>Ja, opnemen verwijzing in paragraaf 7.4.10 naar 7.3.9</p>
4r	<p>Paragraaf 9.5; recreatie en evenementen 'generiek' vrijgeven onder de algemeen geformuleerde voorwaarden is niet acceptabel.</p>	<p>Na overleg voegen wij aan de voorwaarden in paragraaf 9.5 de volgende onderdelen toe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Geen beïnvloeding van de verstuvingsdynamiek</i> • <i>Geen verlichtings- of geluidseffecten in of nabij het Natura 2000</i> 	<p>Ja, toevoeging genoemde voorwaarden.</p>

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
		<p><i>gebied die leiden tot verstoring van typische soorten van habitattypen met een instandhoudingdoelstelling of soorten met een instandhoudingsdoelstelling</i></p> <p>De in paragraaf 9.5 genoemde randvoorwaarden (die moeten voorkomen dat er sprake is van effecten op instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide) zijn zodoende dusdanig geformuleerd dat op voorhand effecten zijn uit te sluiten.</p>	

2.3.5 Zienswijze Koninklijke Haagse Golf en Countryclub

Nr.	Zienswijze	Antwoord	Wijziging plan?
5	<p>Er staat dat de Haagsche circa 850 konijnen zou moeten hebben en dat middels jacht gereduceerd wordt tot 150, echter de laatste jaren ligt het aantal konijnen op het terrein rond die 150; die 850 is niet aan de orde meer. We houden het aantal bescheiden met een jachtvergunning, dat beperkt tevens het aantal zieke konijnen.</p>	<p>In het beheerplan staat de onderstaande tekst geformuleerd, wij verwijderen de doorgehaalde tekst:</p> <p><i>“Faunabeheer in de directe nabijheid van het Natura 2000-gebied vindt plaats op het terrein van de Haagse Golf & Countryclub in de vorm van de bestrijding van het konijn door afschot. Het gehele golfterrein is omheind door (60 cm ingegraven) gaas, behalve de ingang. De konijnenwerende gaasafrastering wordt daarnaast geregeld onderhouden en zo nodig gerepareerd. De aanwezige populatie van het konijn op het terrein (ca. 850 dieren) kan zodoende als een zelfstandige populatie worden beschouwd. Met het faunabeheer wordt een stand van ca. 150 dieren nagestreefd.”</i></p>	<p>Ja, verwijderen zinsnede.</p>

